

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D. v právní věci žalobce: **nezl. L. B.**, zast. G. B., zákonnou zástupkyní, právně zast. Mgr. Janem Rejzlem, advokátem, se sídlem Hlavsova 64, Vamberk, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 9. 2025, č. j. MPSV-2025/179300/-914, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 9. 2. 2026, č. j. 17 Ad 3/2026-43,

takto:

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1]Úřad práce České republiky - krajská pobočka v Plzni, kontaktní pracoviště Plzeň-město (dále jen „úřad práce“), na základě kontrolní lékařské prohlídky zahájil z moci úřední řízení o změně nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením podle zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů (dále jen „zákon č. 329/2011 Sb.“). Rozhodnutím ze dne 6. 5. 2025, č. j. 121534/25/PM, úřad práce přiznal žalobci nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „ZTP“, a to od 11. 3. 2025 do 11. 8. 2027. Žalovaný rozhodnutím ze dne 8. 9. 2025, č. j. MPSV-2025/179300/-914, zamítl odvolání žalobce a potvrdil uvedené rozhodnutí úřadu práce.

[2]Proti tomuto rozhodnutí žalovaného brojil žalobce žalobou u Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), který ji usnesením ze dne 9. 2. 2026, č. j. 17 Ad 3/2026-43, odmítl pro opožděnost.

[3]Proti usnesení krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, kterou prostřednictvím svého právního zástupce doplnil. Navrhuje zrušení napadeného usnesení a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení. Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její odmítnutí pro nepřijatelnost.

[4]Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel

je v souladu s § 105 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), zastoupen advokátem.

[5]Kasační stížnost byla podána ve věci, v níž před krajským soudem rozhodovala specializovaná samosoudkyně v souladu s ustanovením § 31 odst. 2 s. ř. s., neboť rozhodnutí vydané podle zákona č. 329/2011 Sb. představuje věc sociální péče (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2023, č. j. 4 Ads 45/2023-24, č. 4473/2023 Sb. NSS). Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu dále v usnesení ze dne 16. 4. 2025, č. j. 2 As 361/2023-35, č. 4688/2025 Sb. NSS, dospěl k závěru, že „podle § 104a odst. 1 s. ř. s. ve znění účinném od 1. 4. 2021 lze pro nepřijatelnost odmítnout též kasační stížnosti podané proti procesním rozhodnutím krajských soudů vydaným ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, pokud svým významem podstatně nepřesahují vlastní zájmy stěžovatele.“ Proto se musel Nejvyšší správní soud v dané věci nejprve zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti.

[6]O přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve světle odstavce 52 usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS).

[7]Stěžovatel důvodnost kasační stížnosti opírá o tvrzení, že § 72 odst. 2 s. ř. s. obsahuje pravidlo, podle kterého při absenci poučení ze strany správního orgánu o možnosti podat žalobu dochází k prodloužení dvouměsíční lhůty pro podání žaloby na lhůtu šestiměsíční. Lhůta pro podání žaloby tak podle stěžovatele uplynula až dne 9. 3. 2026, a nikoli již dne 10. 11. 2025, jak se uvádí v usnesení krajského soudu, a proto žaloba nebyla podána opožděně. Dále podle stěžovatele žalovaný pochybil, když jej v napadeném rozhodnutí poučil jenom o nemožnosti podat proti žalobou napadenému rozhodnutí odvolání. Rozhodnutí o odvolání mělo obsahovat poučení o možnosti podat správní žalobu, o lhůtě k jejímu podání a o příslušném soudu. V doplnění kasační stížnosti stěžovatel svoji argumentaci doplnil tak, že žalovaný se měl řídit zněním § 4 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a poskytnout mu přiměřené poučení, neboť je osobou mimořádně zranitelnou.

[8]Podle § 72 odst. 2 s. ř. s., *žalobu podle § 66 odst. 1 až 3 může oprávněný žalobce podat do tří let od právní moci rozhodnutí, nestanoví-li zvláštní zákon jinak, a nenabývá-li rozhodnutí právní moci, od doručení rozhodnutí poslednímu účastníku, který proti němu mohl žalobu sám*

pokračování

podat. Žalobu podle § 66 odst. 4 může oprávněný žalobce podat, dokud neuplynula lhůta pro podání žaloby všem účastníkům, nestanoví-li zvláštní zákon jinak.

[9] Citované ustanovení stanovuje zvláštní lhůtu pro podání žaloby ve veřejném zájmu podle § 66 odst. 1 až 4 s. ř. s., k jejímuž podání opravňuje zákon toliko speciální subjekty (např. nejvyššího státního zástupce či veřejného ochránce práv), kteří nejsou účastníky správního řízení, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo. Je proto zcela zřejmé, že se tato pravidla nevztahují na případ stěžovatele, neboť není speciálním subjektem určeným podle § 66 s. ř. s., a naopak byl účastníkem správního řízení ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., ze kterého žalobou napadené rozhodnutí vzešlo. Ani jiné ustanovení soudního řádu správního neobsahuje pravidlo, které uvádí stěžovatel v kasační stížnosti.

[10] Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře již mnohokrát zabýval otázkou, zda správní orgány mají povinnost poučit účastníky správního řízení o možnosti podat žalobu ve správním soudnictví (srov. rozsudky ze dne 29. 11. 2019, č. j. 5 Azs 392/2019-28, ze dne 15. 5. 2025, č. j. 1 As 260/2024-57, a ze dne 14. 8. 2025, č. j. 10 As 125/2025-73). Z této judikatury vyplývá, že správní orgán není obecně povinen poučit účastníky řízení o možnosti napadnout správní rozhodnutí žalobou, včetně uvedení lhůty pro její podání. Právní úprava sice nevylučuje, aby správní orgán v rámci uplatnění zásad dobré správy o možnosti podat správní žalobu v konečném správním rozhodnutí jeho adresáty poučil (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu z 27. 2. 2019, č. j. 2 Afs 383/2018-43), avšak i podle judikatury Ústavního soudu se jedná pouze o nezávazné doporučení, jehož nepřijetí žalovaným není způsobilé zasáhnout do práv stěžovatele (srov. usnesení Ústavního soudu z 10. 7. 2018, sp. zn. III. ÚS 1384/17).

[11] Výše uvedené závěry lze vztáhnout i na nyní posuzovaný případ, a to i za situace, kdy byl účastníkem řízení nezletilý. Stěžovatel byl totiž v průběhu správního řízení zastoupen svojí matkou, která činila za něho jednotlivé procesní úkony, rozhodnutí správních orgánů byla doručována právě jí, a bylo tedy její povinností hájit stěžovatelova procesní práva a podat správní žalobu včas. Zmeškání lhůty pro podání žaloby přitom podle § 72 odst. 4 s. ř. s. nelze prominout, v čemž nelze spatřovat omezení přístupu k soudu ani odepření práva na soudní ochranu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2012, č. j. 6 Ads 10/2012-41, bod 17, a ze dne 24. 5. 2022, č. j. 3 As 294/2020-61, bod 19).

[12] S ohledem na shora uvedené skutečnosti je možné konstatovat, že krajský soud rozhodl v souladu s právními předpisy a ustálenou judikaturou správních soudů, přičemž se nedopustil ani jiného hrubého pochybení, které by vyžadovalo zásah Nejvyššího správního soudu. Ten proto podle § 104a odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[13] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 větou první a odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, sp. zn. 8 As 287/2020, část III. 4.). Stěžovatel v tomto řízení úspěch neměl, a proto nemá právo na náhradu svých nákladů. Procesně úspěšnému žalovanému takové právo ve věcech sociální péče nepřísluší. Proto Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. května 2026

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu